

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 561/2017
22.06.2017. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, Лидије Ђукић и Божидара Вујичића, чланова већа, у правној ствари тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Виолета Арнолд Бајаловић, адвокат из ..., против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Весна Илић, адвокат из ..., ради понављања поступка, одлучујући о ревизији ВВ из ..., чији је пуномоћник Бојан Јанковић, адвокат из ..., изјављеној против решења Вишег суда у Београду Гж 6919/14 од 22.09.2016. године, у седници одржаној 22.06.2017. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДАЈУ СЕ решење Вишег суда у Београду Гж 6919/14 од 22.09.2016. године и решење Другог основног суда у Београду П 75793/10 од 06.05.2014. године, а предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Решењем Другог основног суда у Београду П 75793/10 од 06.05.2014. године, одбачен је, као недозвољен, предлог за понављање поступка предлагача ВВ из ... поднет Првом основном суду у Београду 16.03.2011. године.

Решењем Вишег суда у Београду Гж 6919/14 од 22.09.2016. године, одбијена је, као неоснована, жалба ВВ из ... и потврђено првостепено решење.

Против решења другостепеног суда ВВ из ... је благовремено изјавила ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану одлуку на основу члана 399. у вези са чланом 412. став 5. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 125/04 и 111/09), који се примењује на основу одредбе члана 506. став 1. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 72/11), па је нашао да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из одредбе члана 361. став 2. тачка 9. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према чињеничном стању на коме је заснована побијана одлука, ВВ из ... је 16.03.2011. године поднела предлог за понављање поступка правноснажно

окончаног пресудом на основу признања Првог основног суда у Београду П 75793/10 од 22.11.2010. године, а на основу члана 422. тачка 1. ЗПП, наводећи да јој није била дата могућност да расправља пред судом. У предлогу је навела да се пресуда на основу признања Првог основног суда у Београду П 75793/10 од 22.11.2010. године, којом је утврђено да је тужилац власник стана у ... у ул. ... бр. ..., што је тужени ББ дужан признати и трпети да тужилац упише право својине на стану у надлежном катастру непокретности, односи и на њу, која у овој правној ствари има својство јединственог супарничара, будући да је наведени стан стечен заједничким радом у току трајања брачне заједнице између предлагача ВВ и туженог ББ. Брак између туженог и предлагача закључен је 01.07.2000. године. Предметни стан стечен је на основу уговора о купопродаји стана који је закључен 29.03.2003. године између ГГ, као продавца, и туженог ББ, као купца, и оверен пред судом под Ов бр.

Побијаним решењем другостепеног суда, одбијена је жалба ВВ и потврђено првостепено решење којим је одбачен предлог за понављање поступка предлагача ВВ, као недозвољен. Судови своју одлуку заснивају на чињеници да се правноснажно окончани поступак може поновити искључиво по предлогу странке, а како у конкретном случају предлагач није странка у поступку већ супруга туженог, закључују да она нема право да у смислу члана 422. ЗПП подноси предлог за понављање поступка у коме није учествовала.

Врховни касациони суд је нашао да је погрешна оцена нижестепених суда о недозвољености предлога ВВ из ... за понављање поступка, с обзиром да су у конкретном случају испуњени услови из члана 422. тачка 1. у вези са чланом 211. ЗПП.

Наиме, поступак чије се понављање тражи, покренут је тужбом поднетом 18.06.2010. године, а правноснажно је завршен доношењем пресуде на основу признања Првог основног суда у Београду П 75793/10 од 22.11.2010. године, па је поступак у тој правној ствари спроведен по одредбама Закона о парничном поступку објављеном у „Службеном гласнику РС“ бр. 125/04 и 111/09, који је у том периоду био на снази. Одлука по ванредном правном леку, у које спада и предлог за понављање правноснажно окончаног поступка, доноси се применом Закона о парничном поступку који је важио у време доношења одлука којима је поступак правоснажно окончан.

Разлози за понављање поступка прописани су чланом 422. наведеног Закона о парничном поступку. Наиме, одредбом члана 422. тачка 1. Закона о парничном поступку, прописано је да поступак који је одлуком суда правноснажно завршен може се по предлогу странке поновити ако којој странци незаконитим поступањем, а нарочито пропуштањем достављања, није била дата могућност да расправља пред судом.

Понављање поступка је ванредни правни лек, којим се побија правоснажана судска одлука, поред осталог, због постојања повреда правила парничног поступка које самим постојањем чине одлуку неправилном. Разлог за понављање поступка прописан чланом 422. тачка 1. ЗПП постоји када је у правоснажно окончаном поступку повређено начело контрадикторности и странка

онемогућена да расправља пред судом о предмету спора или о захтевима, предлозима и наводима противне странке.

Одредбом члана 211. став 1. Закона о парничном поступку, прописано је да ако правно дејство пресуде треба да се односи и на умешача, он има положај јединственог супарничара (члан 204), док је ставом 2. истог члана прописано да умешач са положајем јединственог супарничара може да изјави ванредни правни лек и у парници у којој до наступања правноснажне одлуке о тужбеном захтеву није учествовао као умешач, као и да учествује у поступку поводом захтева за заштиту законитости.

Супарничарство је процесно правна категорија и то по правилу факултативна. Међутим, постоји посебан тип тзв. нужног супарничарства, код кога тужилац, ако жели да његова тужба буде оцењена као допуштена, мора засновати пасивно супарничарство које ће обухватити све субјекте који су учесници одређеног материјално-правног односа. Ту субјективну интеграцију детерминишу материјално-правна, а не процесна правила. Такви материјално-правни односи морају се решавати јединствено и овлашћење на располагање припада свим учесницима правног односа заједнички, па одсуство једног учесника у парници представља недостатак процесно-правне легитимације за вођење парнице.

Сходно наведеном, предлагач ВВ из ... иако није била странка у поступку који се водио пред Првим основним судом у предмету П 75793/10 има положај јединственог супарничара, односно умешача на страни туженог с положајем јединственог супарничара, будући да је предметни стан стечен у току трајања брачне заједнице између туженог и предлагача ВВ, па сходно томе овлашћена је за подношење ванредног правног лека – предлога за понављање поступка у овој правној ствари.

Наиме, предлагач ВВ, као супруга туженог ББ, сходно одредби члана 171. Породичног закона којом је прописано да имовина коју су супружници стекли радом у току трајања заједнице живота у браку представља њихову заједничку имовину, у парници у којој је предмет спора стан који је стечен током трајања брачне заједнице, на који тужилац претендује да има право власништва, има положај јединственог супарничара, јер се тај спор може решити само на једнак начин према оба супружника.

Како је у конкретном случају побијаном одлуком, погрешном применом права, одбачен, као недозвољен, предлог ВВ за понављање правноснажно окончаног поступка, Врховни касациони суд је, применом члана 406. став 1. у вези члана 412. став 5. Закона о парничном поступку, одлучио као у изреци решења.

У даљем току поступка првостепени суд ће поступити по примедбама изнетим у овом решењу, а затим донети нову и закониту одлуку.

**Председник већа – судија
Весна Поповић, с.р.**

4

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић